

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa M. M.

przeciwko M. C.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 7 kwietnia 2022 r.,

zażalenia pozwanego

na wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt II Ca 431/21,

1. uchyla zaskarżony wyrok

**2. pozostawia orzeczenie o kosztach postępowania
zażaleniowego do rozstrzygnięcia w orzeczeniu kończącym
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 26 listopada 2021 r. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Rawiczu z dnia 31 maja 2019 r. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Wskazał, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. Nadto oddalił w zasadzie wszystkie wnioski dowodowe zgłoszone przez strony, co uzasadnia stwierdzenie, że Sąd Rejonowy nie przeprowadził żadnego postępowania dowodowego. Sąd Okręgowy uznał, że

zachodzą podstawy do uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości oraz nierozpoznanie istoty sprawy.

Powód w zażaleniu zarzucił naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. w wyniku nieuzasadnionego uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Obowiązujący model apelacji pełnej nakazuje dokonywanie przez sąd rozpoznający apelację ścisłej wykładni art. 386 § 4 k.p.c. w zakresie podstaw do uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Tego rodzaju orzeczenia o charakterze kasatoryjnym mogą być oparte wyłącznie o podstawy określone w ustawie.

W judykaturze utrwalone jest stanowisko, że uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, dotyczy wyłącznie sytuacji, gdy sąd pierwszej instancji wydał wyrok zaskarżony apelacją bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Częściowe oddalenie przez sąd pierwszej instancji wniosków dowodowych stron, nawet wówczas gdy dotyczy to większości środków dowodowych, oznacza, że potrzeba przeprowadzenia tych dowodów prowadzi do uzupełnienia postępowania dowodowego. Nie daje to podstaw do stwierdzenia przez sąd drugiej instancji, że konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Okręgowy w Poznaniu wskazując na istnienie tej podstawy uchylenia wyroku Sądu Pierwszej instancji nie był konsekwentny w tej ocenie, stwierdzając, że Sąd pierwszej instancji oddalił „w zasadzie wszystkie wnioski dowodowe”. Sąd Okręgowy dostrzegł zatem, że Sąd Rejonowy w Rawiczu postępowanie dowodowe w części przeprowadził. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że przeprowadzono dowód z pisemnego oświadczenia Z. P. oraz dokumentacji fotograficznej. Sąd Rejonowy stwierdził, że dokumentacja fotograficzna wskazuje na wystąpienie szkody opisanej

w pozwie. Z tych względów nie można podzielić stanowiska Sądu Okręgowego, że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy sąd rozstrzygnął nie o tym, co było przedmiotem sprawy, zaniechał w ogóle zbadania materialnej podstawy żądania, pominął całkowicie merytoryczne zarzuty zgłoszone przez stronę, rozstrzygnął o żądaniu powoda na innej podstawie faktycznej niż zgłoszona w pozwie, nie uwzględnił (nie rozważył) wszystkich zarzutów pozwanego dotyczących kwestii faktycznych, czy prawnych rzutujących na zasadność roszczenia powoda (por. postanowienia z dnia 26 listopada 2012 r., III SZ 3/12, z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22, z dnia 15 lipca 1998 r. II CKN 838/97, z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, wyroki z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003, nr 3, poz. 36, z dnia 21 października 2005 r. III CK 161/05, z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2).

Sąd pierwszej instancji oddalając powództwo ocenił, że powód dochodził naprawienia szkody i podstawę jego roszczenia stanowił art. 415 k.c. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał przesłanki odpowiedzialności za szkodę na podstawie tego przepisu oraz rozkład ciężaru dowodu w tym zakresie. Uznał, że szkoda wskazana przez powódkę miała miejsce. Stwierdził jednak, że powódka nie wykazała, że sprawcą szkody był pozwany. Nie wykazała także wysokości szkody, co w ocenie Sądu pierwszej instancji uzasadniało oddalenie powództwa. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku wskazuje zatem, że Sąd pierwszej instancji dokonał merytorycznej oceny powództwa w kształcie określonym przez powoda, mimo że powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte o ustalenia faktyczne dokonane w wąskim zakresie. Nieuzasadnione było zatem stwierdzenie Sądu Okręgowego, że nie została rozpoznana istota sprawy.

Z tych względów zażalenie było uzasadnione i zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu na podstawie art. 394 § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

